

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Наталія СИЗОНЕНКО

30 серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Освітньо-професійна програма Економіка підприємства

Спеціальність 051 «Економіка»

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

освітній ступінь бакалавр

навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава

2021 /2022 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Економіка підприємства спеціальності 051 Економіка.

Мова викладання державна.

Розробник: Кончаковський Євген, к.е.н., доцент, кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету.

«30» серпня 2021 року

Розробник

Євген КОНЧАКОВСЬКИЙ

Схвалено на з'їданні кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін протокол від 30 серпня 2021 № 1.

Затверджено завідувачем кафедри
«30» серпня 2021 року

Наталія СИЗОНЕНКО

Погоджено гарантом освітньо-професійної програми Економіка підприємства

«30» серпня 2021 року

Ольга ДИВНИЧ

Схвалено головою НМР спеціальності «Економіка»

Ольга ДИВНИЧ

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів	3
Місце в індивідуальному навчальному плані студента (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (курс) 051Екон бд 2021	1
Семестр	1
Лекції (годин)	16
Семінарські (годин)	14
Самостійна робота (годин)	60
у т. ч. індивідуальні завдання (вказати форму), годин	
Вид підсумкового контролю	залік

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню: перелік дисциплін гуманітарного блоку.

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти знань із: філософії як світогляду людини; визначення загального ставлення людини до світу в цілому; розуміння світоглядних, пізнавальних, ціннісних і соціальних проблем буття.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- розуміння становлення, розвитку і вирішення найзагальніших проблем людства на протязі розвитку світової філософії, включаючи історію української філософської думки як невід'ємної складової духовної культури людства;
- формування гуманістичного потенціалу особистості, її високої духовності та загальної культури в умовах розбудови громадянського суспільства в незалежній Україні;
- оволодіння принципами діалектичного мислення як універсального методу пізнавальної діяльності;
- розвиток логічного мислення, здатності самостійно аналізувати складні явища суспільного життя;
- уміння свідомо використовувати наукову методологію в розв'язанні завдань економічної теорії і професійної практики.

Компетентності:

-загальні:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

ПРН 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя

ПРН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

Методи навчання:

Програмні результати навчання	Методи навчання
<p>ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.</p>	<p>словесні методи (лекція) практичні методи: робота з навчально-методичною літературою (конспектування, підготовка реферату) методи самостійної роботи вдома (усні та письмові домашні завдання) методи формування пізнавальних інтересів (метод використання життєвого досвіду) методи усного контролю (усне опитування) комп'ютерні і мультимедійні методи: (використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання в системі Moodle, Google Meet)</p>
<p>ПРН 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя</p>	<p>словесні методи (лекція) практичні методи: робота з навчально-методичною літературою (конспектування, підготовка реферату) методи самостійної роботи вдома (усні та письмові домашні завдання) методи формування пізнавальних інтересів (метод використання життєвого досвіду) методи усного контролю (усне опитування) комп'ютерні і мультимедійні методи: (використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання в системі Moodle, Google Meet)</p>
<p>ПРН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.</p>	<p>словесні методи (лекція) практичні методи: робота з навчально-методичною літературою (конспектування, підготовка реферату) методи самостійної роботи вдома (усні та письмові домашні завдання) методи формування пізнавальних інтересів (метод використання життєвого досвіду) методи усного контролю (усне опитування) комп'ютерні і мультимедійні методи: (використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання в системі Moodle, Google Meet)</p>

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Філософія як специфічний тип знання. Походження слова «філософія». Філософія і життя. Соціальні умови формування філософії. Духовні джерела філософії.

Стіввідношення «людина – світ» як визначальний предмет філософського осмислення. Філософські проблеми і дисципліни. Специфічні особливості філософських знань: загальність (універсальність), сутнісність, світоглядність, універсальна теоретична рефлексія.

Основні функції філософії: світоглядна, загальнометодологічна, прогностична (евристична), критична, аксіологічна, гуманістична.

Світогляд як духовно-практичний феномен.

Поняття світогляду. Основні світоглядні проблеми. Структура світогляду (світовідчуття, світосприймання, світорозуміння, світоусвідомлення). Функціональні складові світогляду (віра, надія, любов).

Принципи формування світобачення (монізм, плюралізм, скептицизм, догматизм, раціоналізм, сенсуалізм).

Буденний і теоретичний світогляди та їх характерні особливості. Типи світогляду залежно від носіїв, ставлення до історичного прогресу, ознак світовідчуття.

Історичність світогляду (міфологія, релігія, філософія). Сучасна світоглядна парадигма. Філософія як теоретична основа світогляду.

Тема 2. Стародавня філософія. Давньоіндійська філософія. Веди, Брахмани, Упанішади. Ортодоксальні школи (санх'я, йога). Неортодоксальні школи (буддизм, джайнізм).

Стародавня китайська філософія. Етична філософсько-релігійна доктрина Конфуція. Даосизм.

Антична філософія. Основні етапи розвитку. Натурфілософія (мілетська школа). Атомістичне вчення Демокріта. Класичний період старогрецької філософії (софісти, Сократ, Платон, Арістотель). Філософія Епікура та Лукреція Кара. Неоплатонізм.

Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження. Особливості формування християнської філософії. Патристика (Тертуліан, Августин). Схоластика (Т.Аквінський). Філософський сенс заповідей Христа. Проблема загальних понять у філософії номіналізму та реалізму. Науково-природничі погляди Ф.Бекона. У.Оккам про універсали, субстанцію.

Поняття «Відродження». Головні риси філософії Відродження. Гуманізм. Від геоцентризму до егоцентризму. Філософія раннього (італійського) Відродження. Філософія пізнього (північного) Відродження (М. Кузанський, Леонардо да Вінчі, Джордано Бруно, М. Коперник, Ю. Дрогобич).

Тема 4. Філософія Нового часу та Просвітництва. Епоха наукових революцій та її вплив на розвиток філософії. Емпіризм і раціоналізм – основні тенденції у філософії XVII-XVIII ст.

Ф.Бекон – засновник емпіричного природознавства. Індуктивний метод Бекона. Раціоналізм Р.Декарта. Основні правила його наукового методу. Раціоналістична філософія Б.Спінози.

Філософія французького Просвітництва. Вольтер і Руссо.

Тема 5. Німецька класична філософія. Визначальні особливості німецької класичної філософії.

Філософська система І.Канта. Сутність його коперніканського перевороту у філософії. Особливості «Науковчення» І.Г. Фіхте та «Натурфілософії» Шеллінга. Система філософії Гегеля. Гегелівська діалектика. Гегелівське розуміння історії. Антропологічний матеріалізм Фейєрбаха.

Філософія Маркса і Енгельса. Марксистська концепція практики. Неомарксизм (Д.Лукач, А.Грамші, Г.Маркузе).

Тема 6. Сучасна світова філософія. Позитивізм: умови виникнення, предмет дослідження та вихідні ідеї.

Неопозитивізм (М. Шлік, Р. Капнап). «Філософія життя» (Ф.Ніцше, З.Фрейд, Л.Бергсон). Екзистенційна філософія (М.Гайдеггер, К. Ясперс, Ж.-П.Сартр, А.Камю). Прагматизм як філософська течія (Ч.Пірс, У.Джемс, Дж.Дьюї). Філософія глобальних проблем (А.Печчеї, А.Браун). Філософія техніки (Ф.Раппе, Ж.Елюль, Л.Мамфорд).

Тема 7. Українська філософія. Дохристиянські витоки української філософії. «Велесова книга». Філософія Києворуської доби. Філософія українського Відродження та Барокко (К.Сакович, І.Пзель, Т.Трокопович, Г.Щербацький).

Філософія Г.Сковороди. Філософія Просвітництва й Романтизму в Україні (О.Новицький, Т.Шевченко, П.Юркевич). Соціальна філософія М.Драгоманова, І.Франка. Націософія Д.Донцова. Історіософська концепція В.Липинського. Філософія української діаспори (І.Лисяк-Рудницький, Д.Чижевський).

Тема 8. Онтологія: проблема буття. Поняття «світу». Світ як єдність об'єктивної дійсності і дійсності людських сутнісних сил. Світ як множинна і немножинна цілісність.

Основні ознаки світу (буттєвість, всеосяжність, цілісність). Історичний розвиток уявлень про світ. Дофілософське розуміння світу. Знання праукраїнців про сили світобудови. Розвиток наукових уявлень про світ та його будову. Світ як Всесвіт. Світ Землі. Матеріальний і духовний світ. Сучасні наукові уявлення про принципи організації світу.

Рух як загальний спосіб існування світу. Універсальність руху та його інтерпретації у філософській традиції. Класифікація форм руху. Просторово-часова структура світу. Проблеми першоначал світу (монізм, дуалізм, плюралізм). Суттєві ознаки субстанції (вічність, абсолютність, першопричинність). Матеріальна і духовна субстанції. Матеріалізм та ідеалізм як два домінуючі теоретичні напрями філософії щодо інтерпретації світу. Відносність протиставлення матеріального та ідеального.

Онтологія – метафізика буття. Поняття «буття». Специфічна особливість змісту категорії буття. Концепція буття в історії філософії. Буття як незмінне, нерухоме. (Парменід) і буття як мінливе (Геракліт). Арістотель про різні форми буття. Світ буття Плотіна. Декарт і Лейбніц, Кант і Гегель про буття. Проблема буття в сучасних концепціях.

Багаторівневий характер буття. Основні форми буття (буття тіл, процесів, буття людини, буття духовного, буття соціального).

Людина і буття як «мікро» і «макросвіт». Суперечливість буття людини (тілесне-духовне). Буття і небуття. Проблема сенсу людського буття. Буття людини як буття можливості.

Тема 9. Свідомість. Поняття свідомості як особливої здатності людини. Виникнення і природа свідомості. Наука та релігія про основні підґрунтя свідомості.

Проблема «чистої свідомості» (Е. Гуссерль, Ж.-П. Сартр, М. Хайдеггер). Генезис свідомості. Свідомість і мова. Свідомість і праця.

Структура свідомості. Сфери свідомості: пізнавальна, емоційна, мотиваційно-вольова. Рівні психічного життя людини: несвідоме, підсвідоме, надсвідоме. Визначальні ознаки свідомості. Свідомість, практика, досвід. Свідомість і самосвідомість. Функції самосвідомості (самопізнання, самооцінка, саморегуляція). Суспільна свідомість та її форми, функції, взаємозв'язок.

Тема 10. Філософія пізнання. Теорія пізнання (гносеологія) як сфера філософського знання, її предмет та основні категорії.

Проблема співвідношення об'єкта і суб'єкта пізнання (Декарт, Спіноза, Берклі). Гносеологія у філософії Гегеля і філософії марксизму.

Основні принципи сучасної наукової гносеології (об'єктивність, пізнаванність, активне творче відображення, єдність теорії і практики, історизм тощо).

Творчість як конструктивний принцип пізнання. Платон, Арістотель про феномен творчості. Проблеми творчості у працях Абельяра, Бекона, Гегеля. Синтезуюча природа творчості. Основні форми творчості. Свобода творчості – основа формування демократичних відносин у суспільстві. Історична і соціокультурна детермінація пізнання.

Чуттєвий рівень пізнання, його форми та особливості. Раціональний рівень пізнання та його форми. Єдність чуттєвого і раціонального рівнів пізнання. Сенсуалізм, раціоналізм.

Опосередковане (раціональне) та безпосереднє (ірраціональне) пізнання. Інтуїція. Творча уява. Розуміння. Пояснення.

Проблема істини (істина об'єктивна і суб'єктивна, абсолютна і відносна). Істина – процес. Істина – хибність (помилковість). Істина і вірогідність, імовірність. Істина монологічна (наукова) і поліфонічна (філософська).

Істина, оцінка, цінність. Знання і мудрість. Рівні знання: віра, гадка, дискурсивне знання, «софійне» знання (мудрість).

Критерії істини. Пізнання і практика. Поняття «практики». Форми і рівні практичної діяльності. Гуманістичний зміст практики та її функції.

Тема 11. Логіка та методологія наукового пізнання. Характерні риси наукового пізнання.

Поняття наукового методу. Природничо-наукова, гуманітарно-наукова методологія. Діалектика (антична, містико-екзистенційна, гегелівсько-марксистська). Основні принципи, закони та категорії діалектики. Діалектика і метафізика та їх інтерпретація розвитку. Нелінійне розуміння розвитку. Типи екзистенційної методології (феноменологія, герменевтика).

Методологія пізнання як форма організації оптимально-ефективної діяльності людини. Методологія прийняття рішень. Рівні наукового пізнання. Аналіз і синтез. Аналогія й абстрагування. Індукція і дедукція. Моделювання: сутність та класифікація. Аксиоматичний метод та вимоги до нього. Спостереження й експеримент, їх сутність та види. Особливості технічного експерименту. Форми наукового пізнання. Комп'ютерне моделювання мислення.

Тема 12. Філософська антропологія. Людина – універсальний і найвищий предмет філософії. Проблема людського начала. Релігійна модель появи людини. Еволюційна (наукова) концепція походження людини. Роль праці та мови у становленні людини. Основні атрибутивні ознаки людини. Філософська проблема взаємовідношення душі і тіла людини. Феномени тілесності і духовності. Співвідношення біологічного, соціального і духовного в людині.

Людина як «діяльна цілісність». Специфіка людської діяльності. Потреби. Інтереси. Людина, індивід, особистість. Сенс життя людини і людства. Людиномірна сутність філософії.

Тема 13. Соціальна філософія. Філософія суспільства. Поняття «суспільство» у філософській традиції. Основні підходи до розуміння суспільства. Натуралістичні, соціопсихологічні концепції суспільства. Теорії соціальної (М. Вебер, Т. Парсонс) та предметної дії (К. Маркс).

Суспільство як самоорганізуюча і саморозвиваюча система.

Природні умови суспільного буття. Географічне середовище і його роль у житті суспільства. Історичні типи природокористування. Географічний детермінізм та сучасна геополітика. Аграрне виробництво – провідний чинник природокористування.

Демографічні чинники суспільного розвитку. Якісний стан населення. Історичні типи відтворення населення. Закон Мальтуса. Неомальтузіанство і соціальна екологія. Етнологічне становище України.

Сутність і структура суспільних відносин. Сфери життєдіяльності суспільства.

Діяльність як спосіб існування соціального. Розмаїтність поглядів на основи суспільного розвитку. Поняття та структура суспільного виробництва. Фактори суспільного виробництва.

Спосіб виробництва матеріальних благ та його структура. Власність: об'єкт і суб'єкт власності та її історичні типи.

Економічні процеси та проблеми відчуження людини. Сучасний економічний стан України та його проблеми.

Суб'єкт соціальної дії. Поняття соціальної структури суспільства. Соціальна група та її типи. Історичні форми спільності людей: рід, плем'я, народність. Сім'я, її функції та історичні типи. Нація, її походження та сутність. Духовна природа нації. Нація і етнос. Національний характер, національний дух, національна ідея. Національний менталітет. Проблема національного і загальнолюдського (націоналізм, інтернаціоналізм, космополітизм). Нація і національна мова.

Особливості становлення та розвитку української нації. Українська ментальність. Українські типи людей: гоголівська людина, сквородинська людина, шевченківська людина (М. Шлемкевич). Українська вдача.

Соціальна структура традиційного, індустріального та інформаційного суспільства. Соціальна мобільність і соціальна стратифікація.

Теорії соціального конфлікту (К. Маркс, Р. Дарендорф).

Суспільство як система соціальних відносин та їх типологія. Система регуляції соціальних відносин. Типи соціальних інститутів. Політика як регулятивний механізм функціонування та

розвитку соціуму. Політичні відносини. Поняття «політична система суспільства». Структура політичної системи суспільства. Держава: сутність, походження та історичні типи. Функції держави. Інститут влади. Форми правління та форми державного устрою. Політичний режим.

Правова держава: ознаки та шляхи її формування в Україні. Парадокси посттоталітарної свідомості. Права людини як філософська проблема.

Національна держава. Ідея національної держави у політико-філософських теоріях.

Особливості становлення української державності. Якісна характеристика сучасної Української суверенної національної держави.

Громадянське суспільство: його поява та основи. Сутність громадських організацій, рухів та їх різновиди на прикладі України. Політичні партії, їх функції та типи. Найвпливовіші політичні партії України. Політична еліта і народ.

Тема 14. Філософія науки і культури, стратегія майбутнього. Сутність та структура духовного життя суспільства. Поняття культури та її сутнісні начала. Історичність культури. Основні ознаки й властивості культури.

Символічна природа культури. Культура і цивілізація. Колоподібні та лінійні концепції розвитку цивілізацій. Плюралізм сучасних культур і цивілізацій. Людиномірна сутність культури. Внутрішня культура і культура спілкування. Діалоговий характер культури. Загальнозначущість і елітарність культури. Субкультура.

Культура як ціннісне ставлення людини до світу. Естетичні цінності людини. Краса як універсальна цінність. Праця як цінність. Етичне начало в людині. Етика добра як універсальної цінності. Проблема ідеалу, ідеал і утопія. Свобода і відповідальність як цінності сучасної епохи. Гармонія вищих цінностей — добра, істини і краси — як ідеал людського буття.

Діалектика національного і загальнолюдського в культурі. Історія української культури та її особливості. Проблеми сучасного національного відродження і культура сучасної України.

Головні тенденції культури ХХ століття. Проблема кризи сучасної культури.

Специфіка науки. Генезис науки. Динаміка наукового знання: класична наука – некласична – постнекласична наука. Закономірність розвитку науки. Зміна наукових парадигм. Революції в науці. Нові типи раціональності: взаємовідношення науки – філософії – релігії. Структура науки.

Ідеали науки. Етика вченого. Наука як влада і наука як комунікація.

Типологія філософських і методологічних проблем сучасної науки. Проблеми типів реальності і детермінізму в сучасній науці. Евристична цінність концепції доповнюваності.

Наука як феномен культури. Сучасний стан української науки: досягнення та проблеми. Походження і природа техніки. Історія розвитку інженерної діяльності. Техніка як чинник розвитку сучасної цивілізації. Еволюція взаємовідносин між наукою і технікою.

Техніка як філософське поняття. Основні проблеми філософії техніки. Концепції технологічного детермінізму. Незворотність розвитку техніки. Сутність техноетики. Диференціація інженерної діяльності.

Техніка і природа. Загроза техногенних катастроф. Необхідність зміни технологічного світогляду. Екотехнологія. Екологічні ідеали сучасної техніки і технології. Соціальні чинники сучасної технології. Проблема гуманізації сучасного технологічного світу.

Космічно-природна основа людського буття. Синергетичні і системні уявлення про характер, еволюцію, розвиток людини, суспільства і людства.

Людина як чинник розвитку біосфери. Ідея ноосфери (В. Вернадський, С. Ле-Руа, Т.-де Шарден).

Глобальні проблеми людства. Імперативи виживання людства: екологічний, моральний.

Поняття соціального передбачення і прогнозування майбутнього. Основні науково-теоретичні характеристики соціального прогнозу.

Стратегія людства в планетарному масштабі. Завдання переходу від техногенної до антропогенної цивілізації. Глобальне моделювання майбутнього.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	с	с.р.
Тема 1 Філософія як специфічний тип знань	8	2	-	6
Тема 2 Стародавня філософія	8	2	2	4
Тема 3 Філософія Середньовіччя та Відродження	6	2	-	4
Тема 4 Філософія Нового часу та Просвітництва	6	-	2	4
Тема 5 Німецька класична філософія	8	2	2	4
Тема 6 Сучасна світова філософія	4	-	-	4
Тема 7 Українська філософія	8	2	2	4
Тема 8 Онтологія: проблема буття	6	-	2	6
Тема 9 Свідомість	6	-	-	4
Тема 10 Філософія пізнання	6	2	2	4
Тема 11 Логіка методологія наукового пізнання	6	-		4
Тема 12 Філософська антропологія	6	2	2	4
Тема 13 Соціальна філософія	8	2	-	4
Тема 14 Філософія науки і культури, стратегія майбутнього	4	-	-	4
Усього годин	90	16	14	60

6. Темі семінарських занять

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Філософія як специфічний тип знань	-
Тема 2. Стародавня філософія	2
Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження	-
Тема 4. Філософія Нового часу та Просвітництва	2
Тема 5. Німецька класична філософія	2
Тема 6. Сучасна світова філософія	-
Тема 7. Українська філософія	2
Тема 8. Онтологія: проблема буття	2
Тема 9. Свідомість	-
Тема 10. Філософія пізнання	2
Тема 11. Логіка методологія наукового пізнання	-
Тема 12. Філософська антропологія	2
Тема 13. Соціальна філософія	-
Тема 14. Філософія науки і культури, стратегія майбутнього	-
Разом	14

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Філософія як специфічний тип знань	6
2	Тема 2. Стародавня філософія	4
3	Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження	4
4	Тема 4. Філософія Нового часу та Просвітництва	4
5	Тема 5. Німецька класична філософія	4
6	Тема 6. Сучасна світова філософія	4
7	Тема 7. Українська філософія	4
8	Тема 8. Онтологія: проблема буття	6
9	Тема 9. Свідомість	4
10	Тема 10. Філософія пізнання	4
11	Тема 11. Логіка методологія наукового пізнання	4
12	Тема 12. Філософська антропологія	4
13	Тема 13. Соціальна філософія	4
14	Тема 14. Філософія науки і культури, стратегія майбутнього	4
	Разом	60

8. Індивідуальні завдання

Не передбачені

9. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми оцінювання
ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.	опитування; виконання завдань самостійної роботи; написання реферату.
ПРН 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя	опитування; виконання завдань самостійної роботи; написання реферату.
ПРН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.	опитування; виконання завдань самостійної роботи; написання реферату.

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти

Теми занять	Програмні результати навчання			Разом
	ПРН	ПРН2	ПРН24	
Тема 1. Філософія як специфічний тип знань	+	+	+	4
Тема 2. Стародавня філософія	+	+	+	4
Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження	+	+	+	4
Тема 4. Філософія Нового часу та Просвітництва	+	+	+	4
Тема 5. Німецька класична філософія	+	+	+	4
Тема 6. Сучасна світова філософія	+	+	+	4
Тема 7. Українська філософія	+	+	+	4
Тема 8. Онтологія: проблема буття	+	+	+	4
Тема 9. Свідомість	+	+	+	4
Тема 10. Філософія пізнання	+	+	+	4
Тема 11. Логіка методологія наукового пізнання	+	+	+	4
Тема 12. Філософська антропологія	+	+	+	4
Тема 13. Соціальна філософія	+	+	+	4
Тема 14. Філософія науки і культури, стратегія майбутнього	+	+	+	4
Разом	14	14	14	56
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, % 100	33	33	34	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, % 60	20	20	20	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 1	33	33	20
ПРН 2	33	33	20
ПРН 24	34	34	20
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

10. Форми оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання						Разом	
	Опитування		Реферат		Виконання завдань самостійної роботи			
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН 1	8	14	4	5	8	14	20	33
ПРН 2	8	14	4	5	8	14	20	33
ПРН 24	8	14	4	6	8	14	20	34
Разом	24	42	12	16	24	42	20	100

11. Методи та критерії контролю

Одним із обов'язкових елементів навчального процесу є систематичний поточний контроль засвоєння знань та підсумкова оцінка рівня засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання на практиці.

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за видами навчальної роботи:

опитування, участь у дискусіях: 0-6 балів;

підготовка реферату 0-8 балів;

виконання завдань самостійної роботи: 0-3 бали.

Форма проведення підсумкового контролю згідно з робочим та навчальним планом - залік.

Критерії та шкала оцінювання

Критерії та шкала оцінювання опитування на семінарських заняттях

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання
<p>7 опитувань</p> <p>Завдання передбачає перевірку теоретичного матеріалу, зокрема ключових понять теми.</p>	<p>0, 1, 2, 3, 4, 5 або 6 балів:</p> <p>6 балів, якщо здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений матеріал, виявляє повне розуміння його змісту; обґрунтовує свої думки; застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади, аргументує їх;</p> <p>4-5 бали, якщо здобувач вищої освіти послідовно викладає матеріал, розуміє основні положення, обґрунтовує власні думки, не приводить необхідні приклади, недостатньо обґрунтовує висновки;</p> <p>2-3 бали, якщо здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень певної теми, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки;</p> <p>1 бал, якщо здобувач вищої освіти розкриває основні положення певної теми поверхнево, викладає матеріал непослідовно, без певної логіки; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів;</p> <p>0 балів, якщо відповідь неправильна або відсутня.</p>

Критерії та шкала оцінювання написання реферату

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання
<p>Написання реферативної роботи</p> <p>2 реферати</p> <p>Написання реферату передбачає висвітлення окремої теми з навчального матеріалу або її окремої частини</p>	<p>0, 1, 2, 3-4, 5, 6, 7 або 8 балів</p> <p>8 балів, якщо виконані всі вимоги до написання й захисту реферату: означені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання;</p> <p>7 балів, якщо виконані всі формальні вимоги до написання й захисту реферату: витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Проблема позначена, але не достатньо обґрунтована її актуальність, зроблений короткий аналіз різних точок зору на проблему й викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита достатньо повно, дані правильні відповіді на додаткові питання</p> <p>6 балів, якщо основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені деякі недоліки. Не обґрунтовано актуальність проблеми, висновки не чіткі. Наявні певні неточності у викладенні матеріалу. Вимоги щодо оформлення дотримано, матеріал відтворюється в повному обсязі; обґрунтовано, логічно, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки;</p> <p>5 балів, якщо основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені недоліки. Зокрема, є неточності у викладі матеріалу; відсутні логічна послідовність у судженнях; не витриманий обсяг реферату; є недоліки в оформленні; на додаткові питання при захисті дані неповні відповіді;</p> <p>3-4 бали, якщо є істотні відступи від вимог до реферування. зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; під час захисту відсутній висновок;</p> <p>1-2 бали, якщо тема реферату не розкрита, виявляється істотне нерозуміння проблеми;</p> <p>0 балів, якщо реферативна робота не виконана;</p>

Критерії та шкала оцінювання завдань самостійної роботи

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання
<p>Виконання завдань самостійно роботи</p> <p>14 завдань</p> <p>Завдання самостійної роботи передбачають розкриття основних важливих компонентів кожної з тем</p>	<p>0, 1, 2, 3 балів</p> <p>3 бали, якщо навчальні завдання виконані та повністю розкриті всі питання;</p> <p>2 бали, якщо навчальні завдання виконані але повністю розкривають всі питання;</p> <p>1 бал, якщо надано частково правильну відповідь;</p> <p>0 балів, якщо навчальне завдання не виконано</p>

12. Схеми нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Опитування	Написання реферату	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Філософія як специфічний тип знань	-		3	3
Тема 2. Стародавня філософія	6		3	9
Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження	-		3	3
Тема 4. Філософія Нового часу та Просвітництва	6		3	9
Тема 5. Німецька класична філософія	6		3	9
Тема 6. Сучасна світова філософія	6		3	9
Тема 7. Українська філософія	-		3	3
Тема 8. Онтологія: проблема буття	6		3	9
Тема 9. Свідомість		8	3	11
Тема 10. Філософія пізнання	6		3	9
Тема 11. Логіка методологія наукового пізнання	-		3	3
Тема 12. Філософська антропологія	6		3	9
Тема 13. Соціальна філософія	-	8	3	11
Тема 14. Філософія науки і культури, стратегія майбутнього	-		3	3
Разом	42	16	42	100

13. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бичко Ігор та ін. Філософія. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 648 с.
2. Вступ до філософії / під редакцією Л. Нікітіна. К.: Центр навчальної літератури, 2020. 256 с.
3. Гринів О. Історія української філософії. Львів : Тріада плюс, 2015. 302 с.
4. Губерський Леонід Філософія. Підручники для ВУЗів. Харків: Фоліо, 2018. 621 с.
5. Індійська філософія Підручники для ВУЗів / за ред. Т. Кононенко. Харків: Фоліо, 2019. 144 с.
6. Лозовий Віктор та ін. Основи філософських знань. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. К.: Центр навчальної літератури. 2020. 1028 с.
7. Лузан Анатолій Вступ до філософії. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 136 с.
8. Марія Фюрст, Юрген Трінкс Філософія (переклад Вахтанг Кебуладзе). К.: Дух і Літера, Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2018. 544 с.
9. Основи філософії. Навчальний посібник / Під редакцією Михайла Шмиголя. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 412 с.
10. Петрушенко Віктор Філософія. Львів, Львівська політехніка, 2019. 596 с.
11. Предборська Ірина та ін. Філософські абрисы сучасної освіти. Суми: Університетська книга, 2019. 225 с.

12. Рубанець Олександра Філософські проблеми наукового пізнання. Суми: Університетська книга, 2019. 229 с.
13. Bryan Magee The Story of Philosophy London. Dorling Kindersley. 240 p.
14. Massimo Pigliucci and Gregory Lopez Live Like A Stoic: 52 Exercises for Cultivating a Good Life. Ebury Press. 2019, 336 p.
15. The Philosophy Book. Dorling Kindersley, 2019. 352 p.
16. The Little Book of Philosophy. Dorling Kindersley, 2018. 208 p.

Допоміжні:

1. Гринів О. Історія української філософії. Львів : Тріада плюс, 2015. 302 с.
2. Гринів О. І. Філософія: курс лекцій для аспірантів. Львів : Тріада плюс, 2016. 364 с.
3. Петрушенко В. Л. Філософія : підручник. Вид. 4-е, випр. і доп. Львів : Магнолія плюс, 2001. 445 с.
4. Петрушенко В. Л. Філософія : підручник. 4-те вид., випр. і доп. Львів : Магнолія, 2006. 504.
5. Поцюрко М. Філософія : навч.-метод. посіб. Львів : Сполом, 2014. 276 с.
6. Синиця А. Аналітична філософія : монографія. Львів : ЛДУФК, 2013. 303 с.
7. Синиця А. Філософія : навч.-метод. посіб. Львів : ЛДУФК, 2014. 179 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет:

1. Декарт Р. Метафізичні розмисли. -/ Р.Декарт Метафізичні розмисли. Київ., 2000. - С. 7-70. ULR <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Dekart/index.html>
2. Декарт Р. Міркування про метод (пер. з фр.) Київ: «Гандем№», 2001. ULR www.management.com.ua/vision/vis017.html
3. Добронравова І.С. Ідеали і типи наукової раціональності. Київ. 2014. ULR. [http:// www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dobr-ideal.html](http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dobr-ideal.html)
4. Електронна бібліотека Іхтіка. Багато філософської літератури: книжки, автореферати, дисертації, статті, збірники матеріалів конференцій і дуже багато підручників по філософії. ULR: <http://ihtik.lib.ru>.